

HORVÁTH PÉTER

Kutassi Jóska

NE TUDD MEG, PETI!

Volt, ugye, egy sportpályafutásom, azt hiszem, már ifiben magyar bajnok voltam, első vagy második, nem tudom. Van egy kas érmem valahol a palláson, majd megnézem. Na, mindegy. Én a birkózást abbahagytam, amikor érettségi után hazajöttem Bodzásra. Akkor se sportoltam már, amikor átjártam dolgozni Békéscsabára, ahol azt ajánlották nekem, hogy szegődjek Leninvárosba, mert épül a jövő.

Na, alighogy megérkezek Leninvárosba, az igazgató meg a személyzetis mindjárt fölhívtak, hogy vannak elképzelések. Volt ott egy súlyemelő gyerek, és hogy majd alakítunk egy birkózó szakosztályt meg egy súlyemelő szakosztályt, és magukra, magára, Kutassi elvtárs, számítunk a sport területén is. Tudjuk mi, hogy honnan jött! Nem mondták a téeszelnőkkel való ügyemet. Hogy aztán rajta volt-e a káderlapomon vagy nem, nem tudom.

Hát ott elkezdődött nekem egy új élet.

Jó volt.

Gyorsan jött a világ legszebb szőke nője, akivel, ugye összeszűrtem a levet. Munkásszálláson laktam, meg hát az Ildikóhoz... Sokszor náluk ébredtem reggel. Aranyos emberek voltak, különösen az anyósom, az üzemi konyhának volt a főnöke. Minden földi jóval el voltam látva. Narancsot ettem banánnal, amikor olyan kedve volt, mert udvaroltam a lányának. Alig dolgoztam még pár hónapot, de ígéretes volt. Nem ismert senki, nem éreztették velem azt a nyomasztó dolgot, hogy otthon a téeszelnök engem pisztollyal fenyegetett. Otthon mindenki tudta a faluban. Itt új voltam, tiszta lappal. Ment nagyon szépen az élet.

De alig melegedtem meg a gyárban, behívtak katonának.

Huszonöt hónap!

Na, jó.

Bevonultam, asszem, pont egy hétfői napon. Rögtön felvittek a parancsnokhoz, kiabálták ott a nagy hangzavarban, hogy Kutassi elvtárs, lépjen ki. Kilépek. Na, azt mondja, nem tudom, magának milyen bűne van, de magát fel kell vinni az ezredeshez. Abagyi, így hívták, ezredes, vagy alezredes. Na, azt mondja, olvassa el a katonai esküt, írja alá, kap egy menetlevelet, és Tatán jelentkezzen az edzőtáborban.

Így kezdődött.

És én azt hittem, Peti, hogy ott az edzőtáborban meghalok. Van ott egy nagy tó, és azt körbe kellett mindjárt éhasra futni. Azt hittem, hogy ott meghalok rögtön. Hát

ugye nem futottam, a sportot rég abbahagytam, örültem, hogy megszabadulok a birkózástól. Mert én azért kezdtem a birkózást Szegeden, hogy megszabaduljak a kollégiumtól. Nem bírtam azt a zárt rendet, érted, ki akartam menni a városba. Sétáltam volna, érted, mert imádtam, hogy nem kell ott bent lenni, tudod, hogy ugye a szabadság... Szabad ember akartam lenni. Legalábbis független. A szabadságot nehéz elérni, ugye. Na, itt meg mondták, hogy mese nincs, kellek a csapatnak az eredményeimmel, hozzam a súlyomat, mert ha nem így, akkor amúgy lesz. Kész. Végig csináltam az edzőtábort, és visszakerültem karácsonyra Kalocsára, a forradalmi ezredhez. Borzasztó hely volt. Vigyázmenetben közlekedtünk még az udvaron is. Volt egy szobor, ez a Jurinovics Miklós nevezetű, akiről a laktanyát elnevezték, le kellett a vigyázmenetet verni előtte, és aki nem verte le, annak aztán ne tudd meg, Peti, milyen borzasztó dolga volt aznap meg még két napig, érted. Futtatták, hát ugye a fegyelemnek volt az egyik módszere ez. Alakzatba kellett vonulni, ha lementél az ebédlőbe... Hát... Visszakerültem az edzőtáborból, majd kicsattantam az erőtlől. Hivatásos jogsim volt, a gépkocsizókhöz kerültem, folyt a kiképzés. De mondták, hogy én mindentől föl vagyok mentve a sport végett, de azért egy-két kiképzésen részt kell hogy vegyek. Kezdték aztán a körletben szórakozni velem, mert mit tudom én, hogy tartottam az ujjamat, vagy nem jól jelentettem, és akkor futtattak. Éngemet ez már nem érdekelt, mert olyan erőnlétbe voltam, hogy ha reggel elkezdtem futni, akkor estig futottam. Nem tudtak velem kiszúrni, hogy egy öregkatona futtat, vagy mászat, vagy bármit csináltat velem. Edzésnek tekintettem. Hát... És akkor összetűzésbe kerültem egy ilyenekkel, és sajnos eldurant a kezem, úgy kiakasztottak egy este. Fölmegyek edzésről, a többiek takarítanak. Azt mondták, berepült a gólya, vagy valami ilyen hülyeséget, és sódert szórtak szét az ágyak között. Fölborítottak minden ágyat, szétszórtak ilyen mosóport, ilyen fehér port, az ágyakra, és akkor takaríts. Szépen összetakarítottunk, hát tudtuk, hogy ez a sorsunk. És akkor jött egy ilyen morgó képű szakaszvezető, és újra kezdte az egészet. És akkor én... Hát fáradt is voltam... Mondom ennek az ürgének... Nagyobbat próbáltam kiabálni, mint ez, érted? Mert amikor azt a rongyot fölvetted, akkor úgy kellett csinálni... Mosni is csak nyújtott lábbal, körkörösén lehetett mosni a folyosót, futásban kellett közlekedni, és akkor a fókát, úgy hívtuk azt a rongyot, a fókát meg fönt kellett tartani a fejed fölött, úgy lehetett vele szaladni. Hát ezek voltak a szabályok, ugye, amit kitaláltak az öregek. Na, és akkor én nagyobbat próbáltam kiabálni, ez meg is lepődött, ez a szakaszvezető. Te, mondom, te rohadt szemét, mondtam neki, te, mondom, most szépen oda mész, ahova én mondom. Széttártam a kezemet, és betereltem a végébe. Ott aztán leütöttem. Ha nem szednek le róla, meg is öltem volna. Megöltem volna, Peti, megöltem volna! Lecsuktak, kétszer tizenöt napra. Tél volt, fűtés nélkül. Megaláztak. Na és akkor jött az alezredes, azt mondta, fiam, ilyen nem fordulhat elő. Kellisz a csapatnak, hát megúszta. Elvittek volna testi sértésért, feljebbvalódat leütötted... Erre mondom neki, figyeljen, alezredes elvtárs, én ezt a körletet, én ezt nem bírom. Ezek megbolondítanak engemet, én ezt nem vállalom. Inkább akkor lőjenek le,

mondtam neki, lőjenek le. Azt mondja, fiam, ne adja föl, elintézem magának, hogy a tornateremben, van ott egy kis priccs, azt mondja, ott fog lakni. És akkor berendezkedtem ott a tornateremben.

Persze, elég bosszúálló vagyok.

Civilek is bejártak edzésekre, mert embégyes csapat volt akkor Kalocsa. És hát akkor, kérem szépen, pár ilyen haragosomat behozattam oda a civilekkel. Ment le a kantinba, ott kellett nekik lemenni a tornaterem mellett, a civilek behozták, jól kiaporoltuk vele a szőnyeget, elengedtük. Megérdemelték ezek a szemetek. Hát akit én megvertem, azt azonnal leszerelték. Majdnem átszúrta a..., meg is rugdostam, a tüdejét majdnem átszúrta a bordája, szóval nem szabad lett volna ezt nekem meglép-nem. Na, mindegy.

Leszereltem, nagy nehezen. Vége lett.

Közbe volt egy borzasztó galiba... birkózás...

Már elértem a másodosztályú minősítést, már csak egy lépcsőfok volt, az annyit jelentett birkózásban az idő tájt, hogy már ilyen nagyobb versenyekre meghívták, aki első osztályú minősítést kapott az eredményei révén, egyéniben, mikor elindult; akkor már nem kellett ezt a lépcsőfokot megcsinálni, hogy először egy megyei verseny, utána egy országos vagy egy területi verseny, hanem egyszerűen meghívtak, ugye, egy versenyre. Volt egy minősítésem, elértem egy bizonyos fokozatot, felnőt-be.... Nagy dolog volt az. Hajtottam én keményen, csináltam, el is foglaltam magamat. Alapjában véve már megszoktam azt a fegyelmet, beállítottak a sorba. Hát elméletileg már az volt a furcsa, amikor leszereltem két év után. Hát oszt akkor lett egy kellemetlen sérülésem, sajnos. Bulgáriában voltunk. Még nem is birkóztam, hanem a szőnyeg mellől figyeltem az ellenfelet. Fél-térdre voltam ereszkedve, éppen fölvettem a bokaszalagot a versenybizottságtól, azt kötöttem, én következtem volna... És képzeld el, hogy megdobták az ellenfelet, felém zuhant, én hátraugrottam, és olyan közel volt egy vasoszlop... Onnan nem is emlékszek semmire.

Eltört a gerincem.

Hát úgy, ahogy kikezeltek, de mondták, hogy a sportot fejezzem be, felejtsem el. Hát köszönhetem a Honvéd Kórháznak, az akkori orvosainak, meg ott, a versenyen lévő orvosnak, hogy nem húztak széjjel. Mert a hármas csigolya harántul elrepedt, csak az izék tartották, az inak, és ha megsértik az ideget, akkor megbénulok vagy meg is halok... Rögtön fölfújhatós ágyba raktak, hazahoztak a Honvéd kórházba...

Leszereltettek, vége is lett a katonaságnak.

Hát ez borzasztó trauma volt.

Kérdeztem ott a szakembereket, hogy hát lesz-e belőlem még ember. Azt mondták, fiam, ez rajtad múlik. Mondták, hogy ezeket a hátizmokat erősíteni köll. Mese nincs. Borzasztó dolog ezeket megerősíteni, mert közben az ember szabályosan vért izzad, képzeld el, azzal a beteg derékkal, erősíteni...! Na, de énnekem, úgy néz ki, sikerült.

Hát ott volt az élet előttem.

Visszamentem a gyárba, Leninvárosba. Visszamentem. Nem mindjárt, hanem... Hát ugye, ki voltam írva betegszabadságra, még itthon szédelegtem. Próbáltam erősíteni. Edzettem, húzódkodtam... Ideköltöztem nagymamám házába, egyedül lakott, hozzá költöztem. Aztán mondták, hogy egész jó, most már mehetek dolgozni. Jelentkeztem a gyárba, persze azt az időmet, meg a gyógyulásomat, meg minden, fizettek. Meg kaptam egy kis pénzt is, ugye, a sport révén volt pénzem, vettem is egy izét, egy Zsigulit... Vagyis befizettem Zsigulira. Kéremszépen, bementem a gyárba, Leninvárosba, tárt karokkal vártak, visszavettek a műszerfősztályra, mondták, hogy van egy lehetőség, Józsikám, ez pont neked való. Ha fölvesznek főiskolára, az az alapdolog, itt a gyárban majd segítünk, kimehettek Angliába hat hónapra, hogy a műszerezettséget ott kitanuljátok. Huszonöt évet itt a gyárba alá kell írni, kaptok szövetkezeti lakást, egyebek, satöbbi, tehát egyenes az út, hősi lesz minden. Hát akkor egy lakás az egy nagy dolog volt. Megpályáztam, és készültem, ugye, a fölvételire, hogy fölvegyenek Kazincbarcikára, ilyen pneumatikus szakra jelentkeztem. Ott is akkor levegővel dolgoztam, tehát úgy történik a levegőnek a vezérlése, avval is mindent meg lehet csinálni, úgy, mint majdnem az elektromossággal, de hát mégse az, ugye, nincs szikra. Olyan gyárban, mint ez a Tiszai Vegyi Kombinát, ahol, tudod, nitrogénnel elbontják a levegőt, csinálják a műtrágyát, ott megy el a barátság olajvezeték, és akkor csinálják, ugye, ezeket a műanyag-alapanyagokat, nagyon nagy a robbanásveszély. Festéket is csinálnak, érted, és...

Na, mindegy, haladunk.

Már angoltanfolyamra jártunk.

És egyszer csak azt mondja nekem a Molnár Laci, te, aszondja, föl köll, hogy vi-
gyelek a vezérigazgatóhoz. A vezérigazgató, most is tudom a nevét, Huszár Andor-
nak hívták, Mercédesszel járt be dolgozni, nagy ember. Fölvittek hozzá, két irodán
belül... Azt mondja, Kutassi elvtárs, maga nem utazik. Hát egy világ összeomlott. Er-
re hajtottam, ugye, erre hajtottam. Hát... Én nem tudom, hogy visszajöttem-e volna
Angliából, mert volt egy ilyen szándékom... Ezek gondolatolvasók, mondom így ma-
gamban, a párt és a kormány, ezek gondolatolvasók? De én totál beálltam a sorba.
Mégis azt mondja nekem, maga nem utazik, ne kérdezze, miért, de olyan véleményt
mondtak magáról az állandó lakhelyén, a falujából, hogy maga nem utazik. Tehát így
lekáderoztak.

Sajnos a magánéletemben is volt egy kis probléma, mert... Ildikónak lett volna
gyereke. Nem mondhatom, hogy olyan nagy szerelem volt, de együtt dolgoztunk a
gyárban, a családja befogadott, ez meg egy aranyos teremtés volt, érted, most is azt
mondom, a világ legszebb szőke nője, egy szép, aranyos teremtés, izén dolgozott
már ő akkor, programozó volt, ilyen lukkártyákat, esztergagépeknek csinálta a
programját.

Jártam a reptérre, mert mindig álmom volt a repülés. Volt ott egy orvos, avval
összejöttünk, mert tartott egy ilyen tanfolyamot a gyárban... Ledolgoztad a nyolc
órát, szabad voltál. Amikor nyár volt, akkor a Tisza-parton voltunk, ott töltöttük az

egész szabadidőnk. De télen meg tanfolyamokra jártunk, vitorlázó tanfolyam, és akkor összehaverkodtam azzal az orvossal és mentem vele repülni, érted, a miskolci reptérre, volt neki egy rossz Wartburgja, érted, és akkor mentünk repülni.

És akkor szóltam neki, hogy az Ildikóm nem akar... nem akarja... nem akar szülni. Tehát ez volt az én problémám, magánéleti. A gyárnak meg az volt a problémája, hogy azt mondja, én nem utazok. Tehát a két dolog összetalálkozott. És akkor én gondoltam egyet, apám, és ott maradt a ruhám, mindenem, a műszerfőosztályon, onnan se búcsúztam el, hazajöttem. De motoszkált bennem, hogy ki a kurva anyja vágott nekem alám. Amikor én... Hát nem én voltam a kulák, nem én voltam, hanem az öregapám, akit lecsuktak, mer nem tudott egy megfelelő tojásadagot beszolgáltatni... Azokba az időkre. És most mégis engem... Az a téveszelnök is a nagyapám végett ütött meg...

Hát nem lehet ettől megszabadulni?

Hazajöttem megint.

